

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1235

Vragen van het lid **Van Raak** (SP) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de veiligheid van onze verkiezingen* (ingezonden 1 februari 2017).

Antwoord van Minister **Plasterk** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 20 februari 2017).

Vraag 1, 2, 3, 4, 6

Waarom is er niet eerder onderzoek gedaan naar de veiligheid van OSV-software¹?

Welke maatregelen gaat u nemen om een veilige verkiezingsprocedure te garanderen?

Kunt u garanderen dat de stemmen van de verkiezingen van 15 maart op papier worden geteld, voordat de uitslag definitief bekend wordt gemaakt?

Op basis waarvan beweerde u dat het stemproces niet te hacken zou zijn, als er nooit eerder onderzoek is gedaan?

Hoe is het mogelijk dat de Kiesraad van deze kwetsbaarheden in de verkiezingssoftware al 6 jaar op de hoogte is, maar u dit nooit aan de Kamer hebt gemeld of actie hebt ondernomen? ²

Antwoord 1, 2, 3, 4, 6

Op 1 februari 2017 heb ik een brief³ aan de Tweede Kamer gestuurd en daarin gesteld dat de berichten over de kwetsbaarheden van het gebruik van programmatuur (OSV) van de Kiesraad de vraag opwerpen of bij de komende verkiezing de berekening van de uitslag gemanipuleerd zou kunnen worden. Daarover mag geen enkele schaduw van twijfel hangen. Daarom heb ik geconcludeerd dat het, uit voorzorg, beter is om te besluiten dat bij de komende verkiezing OSV niet zal worden gebruikt. Mijn brief van 1 februari jl. is besproken in het Algemeen Overleg van 9 februari jl. De Kamer heeft deze aanpak gesteund.

Op 15 februari jl. heb ik de Tweede Kamer een tweede brief gestuurd waarin ik uiteenzet welke afspraken zijn gemaakt met de Vereniging van Neder-

¹ <http://www.rtlnieuws.nl/nederland/politiek/met-potlood-stemmen-onveilig-verkiezingsuitslag-eenvoudig-te-hacken>

² <http://www.rtlnieuws.nl/cookiewet?s=http%3A%2F%2Fwww.rtlnieuws.nl%2Fnederland%2Fpolitiek%2Fkiesraad-al-bijna-6-jaar-op-de-hoogte-van-problemen-software-verkiezingen>

³ Kamerstuk 26 643, nr. 444

landse Gemeenten, de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken en de Kiesraad.

De komende verkiezing wordt, net als elke verkiezing, geëvalueerd. Ik zal in de evaluatie ook het proces van het berekenen van de uitslag en de hulpmiddelen die daarbij worden gebruikt goed onder de loep nemen om na te gaan hoe dit proces in de toekomst moet worden ingericht. Ik zal daarbij ook nagaan hoe de Kiesraad in het verleden is omgegaan met signalen over kwetsbaarheden in de OSV.

Vraag 5

Heeft u aanwijzingen dat er bij vorige uitslagen eventueel gefraudeerd is? Zo ja, wat voor conclusies verbindt u daar aan?

Antwoord 5

In de antwoorden die ik op 23 januari jl.⁴ aan uw Kamer heb gezonden over het manipuleren van verkiezingen heb ik gesteld dat er geen aanwijzingen zijn dat in het verleden de verkiezingen zijn gemanipuleerd.

---

⁴ Kamerstuk 26 633, nr. 441